

DİL KÜLTÜR İLİŞKİSİ Dil: Duygu, düşünce ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak, başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş bir araçtır. Kültür: Bir milletin veya bir topluluğun tarihi süreç içinde meydana getirdiği maddi ve manevi ortak değerlere denir. Dil, milli kültürün ilgi alanına giren varlık dünyasını yansıtır, o milletin yapıp ettiklerinin, duyup düşündüklerinin, görüp bildiklerinin ve tüm tasavvurlarının aynasıdır. Bu çalışmada dil ile kültür arasındaki ilişki çıkarılmaya çalışılacaktır. Dil, toplumsal yaşamın bir ürünüdür. İnsanın toplumsal etkinliği dil olmaksızın düşünülemez. Dil, şu yada bu biçimde, en eski insan toplumlarında, en eski zamanlardan beri varolmuş olsa gerektir. Dilin doğuşu, bireyin davranış ve deneyiminde hem entelektüel hem duygusal bakımından değişimi temsil eder. Dile sahip olmak, Piaget'ten alıntılırsak "geçmiş eylemlerini anlatı biçiminde yeniden inşa etme ve gelecekteki eylemlerini sözlü sunumlar aracılığıyla önceden gösterme yeteneğini" yaratır. Dil sayesinde geçmiş ve gelecek bizim için gerçek haline gelir. Geçmişin geleceğe yansması ise yazı dili ile olur. Yazı dili aynı zamanda kültür dilidir. Ancak belli bir kültür seviyesine ulaşabilmiş, medeniyet kurabilmiş ve ortak bir edebiyat geleneği oluşturabilmiş milletlerin yazı dili bulunmaktadır. Bu nedenle de yazı dilinin geliştirilmesi kültür ile uğraşan aydınların yardımı ile gerçekleşmektedir. Her dil, evrenin bir başka yorumunu dile getirmektedir. Dilin zenginliği yada yoksulluğu o kültürün zenginliği yada yoksulluğudur. Dilin sınırlarını, o toplumun kültürü belirler. İlgi alanı artan, idrakı açılan, dünyası ve çerçevesi genişleyen bir kültürün dili de o ölçüde zenginleşir. İlim, felsefe, sanat, teknik, fizik, metafizik velhasıl hayatın her alanında problem alanları genişledikçe, bu problemlere çözümler üretme çabası içerisinde dil zenginleşir. Ancak hayatın her alanını, kendi diliyle yaşamak şarttır. Kültürün problemi, dilin problemidir. Kültürün temel sorunları gelişme sürecinin yönü ve içeriği açısından ortaya çıkar. Aynı sorunlar dilde de yaşanır. 18. yüzyılın en önemli düşünürlerinden Herder, Wilhelm von Humbolt, Whorf dil, toplum ve kültür ilişkisi üzerinde durmuşlar, bu düşünürlerden Humboldt dilin, kültürün bir yansıması olduğunu söylemiştir. Ona göre; toplumun dolayısıyla kültürün geçirdiği tüm evrelerden dil de geçmiştir. Bunun sonucu olarak insan topluluklarının yaşamış oldukları olaylar, edinmiş oldukları birikimler en doğru şekilde dil üzerinde durularak öğrenilebilir. Her dilin kendine özgü atasözleri, deyimleri, vecizeleri, nüktelerinin olması ve bunların başka dillere aktarılmasındaki zorluklar, her dilin ayrı bir inanç yapısının, bakış açılarının ayrı bir imkanlar ve yönelişler dünyasının esri ve aynası olduğunu göstermektedir. Yine her dilin, öfkesinin, sevincini korkusunu, acısını, sevgisini, kederini, saygınısı ifadesinde belli bir sıcaklık ve